
DANI DR. FRA BERNARDINA SOKOLA FRANJEVCA, GLAZBENIKA I
HRVATSKOG MUČENIKA O 130. OBLJETNICI ROĐENJA (1888. – 2018.)
Izvješće sa znanstvenoga skupa

Od 18. do 20. svibnja 2018. godine održani su *Dani dr. fra Bernardina Sokola franjevca, glazbenika i hrvatskog mučenika o 130. obljetnici rođenja (1888. – 2018.)* u organizaciji Franjevačke provincije Svetog Jeronima u Dalmaciji i Istri, kojoj je pripadao fra Bernardin, i Društva za očuvanje kulturne baštine »Bijaći« iz Kaštel Sućurca¹, odakle je fra Bernardin bio rodom. Dani su održani pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar Kitarović.

Pripreme za ovo trodnevlje trajale su dulje od godinu dana, a u svom su središtu obuhvatile digitalizaciju Sokolovih tiskanih izdanja, objavljivanje novih notnih izdanja (*Missa jubilaris*, *Angelusi*), izvedbe Sokolove glazbe (*Missa jubilaris*, *Hrvatska misa bl. Nikole Tavilića*, izbor skladbi iz *Angelusa* i *Glazbenih monologa* i druge crkvene popijevke) i znanstveni skup posvećen njegovu životu, glazbenom stvaralaštvu i mučeništvu. Uz ovaj središnji dio događanja, *Dani* su zamišljeni i kao slavlje koje je obilježeno predstavljanjem poštanske marke s likom fra Bernardina Sokola, dramskim recitalom *S Gospom na Hladi užežin mučeničke smrti* Renate Dobrić s podnaslovom »Meditativna večer s fra Bernardinom Sokolom«, a zaokruženo svečanim misnim slavljem u crkvi na Poljudu koje je predvodio generalni definator Franjevačkog reda iz Rima fra Ivan Sesar, uz suslavitelje fra Stipu Nosića i fra Bernardina Škuncu. U pripremama za ovu manifestaciju i nakon nje trajno je bio prisutan angažman dopredsjednika Društva »Bijaći« Milivoja Bratinčevića da se pronađe tijelo fra Bernardina Sokola i da se ekshumira, te da se, riječima fra Stipe Nosića, »na civilizacijski i kršćanski način pokopa i tako donekle vrati dostojanstvo velikom sinu hrvatskoga naroda«.

Znanstveni skup održan je u subotu 19. svibnja. Bio je podijeljen u tri tematska bloka posvećena Sokolovu životnom putu, glazbenom stvaralaštvu i glazbeno-kulturnim nastojanjima. U kratkom predstavljanju pojedinih izlaganja istaknut ćemo nove spoznaje.

U prvom bloku prikazan je Sokolov životni put u kontekstu povijesnih prilika. Skup je započeo izlaganjem dr. sc. fra Stipe Nosića, provincijalnog vikara, koji

¹ Vidi: http://www.drustvobijaci.com.hr/wp-content/uploads/2018/05/FBSokol_plakat.pdf, pristup, 28. 9. 2018.

je istraživao i u više navrata objavljivao podatke o Sokolovu životu. Nosić je prikupio notnu i drugu građu o Sokolu u arhivu Samostana Male braće u Dubrovniku. Prije samog izlaganja pokazao je paket sa svim svescima Sokolovih tiskanih izdanja koje je pripremio za poklon Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u kojoj se do tada čuvao samo mali broj svezaka. U prvom dijelu izlaganja Nosić je zaokružio i temeljito izložio Sokolov životni put, a u drugom dijelu posvetio se razotkrivanju laži kojima su komunističke vlasti u poraću pravdale zločin nad Sokolom. Idući od jedne do druge optužbe koje je ispisao Viktor Novak (1889. – 1977.) u svojoj knjizi *Magnum crimen, pola vijeka klerikalizma u Hrvatskoj* (1948.) i optužbi koje se nakon svih spoznaja bezočno ponavljaju u knjizi Nikole Anića (1923. – 2006.) *Dubrovnik u Drugom svjetskom ratu (1941. – 1945.): Od okupacije do oslobođenja* (Knjiga 1), koju je poslije smrti autora uredio Nikola Tolja, a izdala Udruga antifašista Dubrovnika u Biblioteci »Da se ne zaboravi« 2013. godine, Nosić je prikupljenim dokazima, svim provjerenim arhivskim izvorima i svjedočanstvima argumentirano dokazao da je bila riječ o lažnim optužbama.

Izv. prof. dr. sc. Josip Dukić, s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, rasvijetlio je kaotično stanje u samom Dubrovniku i okolici nakon što su partizanske postrojbe, pod izravnom kontrolom Komunističke partije, zauzele Korčulu i Dubrovnik u rujnu 1944. godine. Nakon toga su na dubrovačkom području uslijedile brojne pljačke, nasilna odvođenja te brutalne likvidacije, pojedinačne i masovne. Veći je dio likvidacija izvršen bez sudskih presuda, a dio presuda je sastavljen tek nakon samih likvidacija kako bi se opravdali vlastiti zločini. Dukić je govorio i o sačuvanim brojnim dokumentima »koje su sastavili upravo narodnooslobodilački odbori, komande vojnih sudova te djelatnici OZN-e i kasnije UDB-e.« Nasilnu mučeničku smrt fra Bernardina Sokola uokvirio je u svom izlaganju prikazom niza stradalih intelektualaca koje su komunisti smatrali izravnom prijetnjom svojem dolasku na vlast. Izlaganje je utemeljeno na prikupljenim podacima iz recentnih istraživanja s velikim brojem podataka prikupljenih iz dokumenata koje su objavili Mate Rupić, Vladimir Geiger, Blanka Matković i Ivan Pažanin.

Marijan Buljan, doktorand na Studiju povijesti na Filozofskom fakultetu u Splitu, izložio je širu povijesnu sliku »Vjersko i društveno stanje u Kaštelima od kraja 19. st. do kraja Drugoga svjetskog rata« koju je pripremio u suradnji sa svojim prof. dr. sc. Markom Trogrlićem s istog Fakulteta. Područje Kaštela je u to vrijeme dijelilo istu sudbinu ostalih naših većih ili manjih dalmatinskih mjesta na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, kao i političke podjele i sukobe u razdoblju prve jugoslavenske države i u stradanjima u Drugom svjetskom ratu zbog kompleksnog odnos i boravka pripadnika raznih vojski na prostoru Kaštela koja su Rimskim ugovorom bila postala dio Kraljevine Italije do rujna 1943. godine.

Povijesni pogled na »Kaštel Sućurac u vrijeme rođenja i odrastanja fra Bernardina Sokola (1888. – 1900. g.)« donio je izv. prof. dr. sc. Mladenko Domazet,

također s Filozofskog fakulteta u Splitu. U izlaganju je naglasio gospodarske prilike u Kaštel Sućurcu, i što je važnije, aktivnu ulogu i utjecaj svećenstva u rješavanju problema njegovih stanovnika, kao i skladnijeg suživota. Brojni svećenici i franjevci djelovali su tada u Kaštel Sućurcu, a u njihovu religioznom ozračju odrastao je mladi Luka (krsno ime fra Bernadina).

Životnu sliku fra Bernardina Sokola dopunio je Josip degl' Ivellio, zborovođa i skladatelj iz Zagreba, izlaganjem »Fra Bernardin Sokol kao član Družbe »Braća Hrvatskoga Zmaja«, Zmaj putaljski«. Nazočne je upoznao s poviješću i ciljevima Družbe, iznijevši potom podatke o brojnim glazbenicima (istaknimo Božidara Širolu, s kojim je Sokol intenzivno surađivao), svećenicima i redovnicima koji su bili njezini članovi, zbog čega ne čudi ni Sokolovo pristupanje Družbi. Degl' Ivellio je istaknuo to što u Matici članstva, koju je sabrao i uredio Viktor Mohr, posljednji meštar protonotar do ukinuća Družbe 1946. godine, jasno stoji kako se Sokol nije priklonio oktroiranom Pavelićevu Vitežkom Redu Hrvatskoga Zmaja, pa se kao i velika većina zmajevaca toga doba pasivizirao ili privremeno zamrznuo svoje članstvo, naglasivši da to »samo govori o njegovu čistom domoljublju »za sva vremena«, a ne o povezivanju s određenim režimom ili politikom što mu se u nekim krugovima do danas stavlja na teret.«

Središnji blok predavanja bio je posvećen fra Bernardinovu glazbenom stvaralaštvu. Njega je otvorio fra Stipica Grgat, orguljaš i dirigent u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu. On je u suradnji s doc. dr. sc. Vitom Balićem, muzikologom s Umjetničke akademije u Splitu, pripremio sve materijale za glazbene izvedbe u obilježavanju *Dana dr. fra Bernardina Sokola*. Osim tih materijala, Grgat i Balić su pripremili dva nova notna izdanja Sokolovih skladbi: zbirku 13 *Angelusa* u novom Grgatovu prijepisu uredio je Balić, dok je *Missa jubilaris* pretisnuta iz prvog izdanja 1940. godine. Iz tih je priprema proizašao zajednički izvještaj »Predstavljanje izvornih i novih notnih izdanja fra Bernardina Sokola s posebnim osvrtom na zbirku *Angelusa*« u kojemu su autori dali pregled ukupne tiskane građe (283 vlastite svjetovne i crkvene skladbe i još 85 crkvenih skladbi drugih skladatelja, ponajviše hrvatskih i slovenskih) koju je Sokol objavio u svom nizu izdanja *Pjevajte Gospodinu pjesmu novu* u 80 svezaka od 1929. do 1941. godine. Izlagači su pritom upozorili na ispravke koje je Sokol naknadno unosio u tiskana izdanja. Predstavili su i najavili nova izdanja svih Sokolovih misa, istaknuvši da su to djela kojima je Sokol stekao neizbrisivo mjesto u liturgijskoj glazbi prve polovine 20. stoljeća u Hrvatskoj. Najavljeno je i skoro postavljanje digitalizirane notne građe na mrežne stranice Umjetničke akademije u Splitu.

Predmet istraživanja prof. dr. sc. Hane Breko Kustura, muzikolinje iz HAZU-a u Zagrebu, u suradnji sa spomenutim dr. sc. Vitom Balićem, bio je primarno usmjeren na europsku i hrvatsku kontekstualizaciju glazbenoga obrazovanja fra Bernardina Sokola i njegovih liturgijskih skladbi (»Paradigme liturgijskih skladbi fra Bernardina Sokola: novi pogledi i pokušaj revalorizacije«). Rasvjetljavanju ove teme pridonijela su istraživanja u knjižnici Samostana u Splitu na Poljudu,

gdje je pronađen znatan broj knjiga koje je Sokol pribavio u Beču i Rimu, a koje su nakon eksproprijacije samostana na Badiji dospjele u Split. U usporedbi Sokolove knjižne ostavštine u Splitu, sačuvanih studijskih vježbi u Samostanu Male braće u Dubrovniku i uvida u njegova istaknutija glazbena djela, autori su prikazali široki spektar Sokolovih skladateljsko-tehničkih postupaka blizak tadašnjim suvremenim strujanjima, koji su uvijek duboko prožeti gregorijanskim pjevanjem kao trajnim nadahnućem.

Izv. prof. dr. sc. Ivana Tomić Ferić i dr. sc. Jelica Valjalo Kaporelo, muzikologinje s Umjetničke akademije u Splitu, održale su predavanje pod naslovom »Svjetovna glazba fra Bernardina Sokola«. Razvrstavši njegove svjetovne skladbe u četiri skupine – zbarske skladbe, himne, glazbene monologe i instrumenalne skladbe – autorice su dale iscrpan prikaz svake od njih s detaljnim prikazom karakterističnih elementa svake skupine. Uz to su analizirale Sokolovu rukopisnu ostavštinu studijskih vježbi iz harmonije i polifonije te zabilježbe o kontrapunktu (»Nekoje misli glede Polifonije«), a zaključile su sa željom da se ta notna građa primijeni u današnjoj glazbeno-pedagoškoj praksi.

Dr. sc. Tea-Tereza Vidović Schreiber sa Sveučilišta u Splitu, Odsjek za rani i predškolski odgoj, imala je izlaganje »Stilske značajke pjesama biranih za »Glazbene monologe« fra Bernardina Sokola«. Prvi dio izlaganja bio je usmjeren na prikaz stilskih značajki dječje poezije, dok je u drugom dijelu pozornost usmjerena na tematsku raznolikost pjesama koje je Sokol uglazbio u svojim monolozim, uz navođenje niza izražajnih sredstava. Prepoznavši u Sokolovu izboru tekstova duboko razumijevanje djetetova kognitivnog i emocionalnog razvoja, autorica na kraju zaključuje kako Sokol skupljajući pjesme iz raznih izvora »registrira konkretni život svoje svakodnevice, koja je svojevrsna avantura čovjekova (djetetova) života i govori da djetinjstvo nije i ne smije biti ukradeno, ma u kakvim društvenim degradacijama nastajalo.«

Dr. sc. Vladan Vuletin, muzikolog, dirigent i skladatelj, s Filozofskog fakulteta u Splitu, imao je izlaganje »Fra Bernardin Sokol u krugu svećenika glazbenika u Kaštelima novijeg doba«, prikazujući život trojice crkvenih glazbenika koji su rođeni u Kaštelima – fra Bernardina Sokola (1888. – 1944.) iz Kaštel Sućurca, dominikanca Jordana Viculina (1893. – 1944.) iz Kaštel Lukšića i fra Ive Perana (1920. – 2003.) iz Kaštel Staroga. Sva trojica su djelovala kao glazbeni pedagozi, zborovođe i orguljaši, a bili su i skladatelji. Fra Ivo Peran, koji je kod Sokola i učio glazbu, za života je bio iznimno popularan skladatelj, dok je glazbeno djelo Sokola i Viculina, nakon njihove tragične smrti u Drugom svjetskom ratu, palo u zaborav. Vuletin je na kraju istaknuo kako je među ovom trojicom kaštelskih crkvenih glazbenika najobrazovaniji, najplodniji i najsnažniji skladatelj bio upravo fra Bernardin Sokol.

Treći, poslijepodnevni tematski blok predavanja otvorio je prof. dr. sc. pater Marijan Steiner, liturgičar i glazbenik s Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu, s naslovom »Uloga fra Bernardina Sokola u pokretanju inicijative

za glazbenu formaciju u Crkvi u Hrvata«, koji je istaknuo Sokolove spoznaje o vrijednosti i važnosti sustavne glazbene izobrazbe na svojem studiju crkvene glazbe u Klosterneuburgu kraj Beča i u Rimu, gdje je već tada »sanjao« o nečemu sličnom u našoj domovini. Pred očima je imao crkvene glazbene škole u Austriji, Italiji i Sloveniji. Silan napor koji je uložio u takve inicijative nije naišao na značajnu podršku, pa je u tom poslu ostao vizionar. Na temelju sačuvanih pisama u Arhivu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, u Arhivu Franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru i u objavljenom članka »Crkveno-glazbena škola u Zagrebu« u listu *Obzor* iz 1932. godine, Steiner donosi pregled Sokolovih zamisli o crkveno-glazbenom obrazovanju te na kraju zaključuje: »Želio je stvoriti uređenu, dobro materijalno i stručno opskrbljenu instituciju u kojoj bi se odgajali dobri orguljaši te crkveni i svjetovni zborovođe. Svrha škole bila bi opskrba sela i gradova u kojima će sposobni glazbenici »širiti kulturu u hrvatskom narodu.«

Dr. sc. Joško Čaleta, etnomuzikolog i skladatelj s Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, imao je izlaganje pod naslovom »Fra Bernardin Sokol i pučko crkveno pjevanje kao značajan doprinos poznavanju povijesti tradicijske glazbe«. Na temelju Sokolovih studija objavljenih u *Sv. Ceciliji* – o pučkom crkvenom pjevanju na otoku Krku i o *Gospinu plaču* u procesiji »Za križem« na Hvaru – Čaleta prepoznaje predmet i metode njegova rada. S primarnim interesom prema bogatoj tradiciji crkvenoga pučkog (glagoljaškog) pjevanja, Sokolovi radovi s vrsnim transkripcijama i bogatim zapažanjima, opisima i komentarima, približavaju se tada još teorijski neosviještenim, ali naslućivanim antropološkim odrednicama, a prema Čaleti, oni su bili »polazište generacijama nadolazećih istraživača koji su se bavili spomenutim temama.«

Znanstveni rad o tragovima i odjecima fra Bernardina Sokola u Sloveniji (»Sledi in odmevi fra Bernardinovih skladb v Sloveniji«) prof. emeritusa dr. sc. Ede Škulja, muzikologa, glazbenika iz Ljubljane (Slovenija) prenio je u sažetom obliku fra Bernardin Škunca zbog spriječenosti autora. Škulj je obradio 24 Sokolove bibliografske jedinice u *Cerkvenom glasbeniku* od 1911. do 1941. godine, a to su: jedna objavljena skladba, dva opsežna članka, tri dopisa i osamnaest ocjena njegovih skladbi. To ga čini najprisutnijim hrvatskim glazbenikom u slovenskim glasilima. U dodatku rada Škulj pokušava usporediti Sokola s prominentnim slovenskim skladateljima pronalazeći najviše sličnosti u usporedbi s Francom Kimovcem s obzirom na obrazovanje i crkveno glazbeno stvaralaštvo koje kod obojice proizlazi iz gregorijanskoga pjevanja.

Po završetku predavanja fra Bernardin Škunca iznio je sadržaj napisanoga rada muzikologa dr. sc. Jerka Martinića (Njemačka, Köln), koji se iz opreza zbog nepoznavanja Sokolova glazbenog rada ogradio od prijave za ovaj skup. U međuvremenu je upoznao građu o njemu te poslao dovršeni rad o studijama koje je Sokol 1917. i 1939. godine objavio u *Sv. Ceciliji*, obradivši iz druge perspektive istu građu kao i Čaleta. U temeljitoj analizi teksta Martinić uočava važne Sokolove spoznaje i naglašava njihovu aktualnost zbog preciznog određivanja

granica spoznaje proučavanih sadržaja. Na temelju tih spoznaja autor analizira druge istraživače koji su se bavili istim temama i zaključuje kao je Sokol ukazao »na sve ono važno što treba znati u odnosu na ›istraživane‹ specifičnosti pjevanja« obaju predmeta istraživanja.

Znanstveni skup zaokružen je Okruglim stolom čija je tema bila valorizacija Sokolova glazbenog i pedagoškog djela, a na njemu su sudjelovali predavači, muzikolozi i glazbenici. Predvodila ih je muzikologinja prof. dr. sc. Hana Breko Kustura. Problematiku su podijelili u dva dijela: 1) Do kojih smo novih spoznaja došli o Sokolu u odnosu na prethodne monografije i predstavljanja od Ive Perana iz 1989., Zbornika iz 1996. i monografije Marije Riman iz 2010. godine; 2) Koje radnje valja poduzeti da rezultati ovoga skupa postanu vidljivi, tj. na koji način vratiti osobu fra Bernardina, oživjeti njegovu glazbu, učiniti je dostupnom i potaknuti njezine izvedbe. Svi su sudionici bili suglasni u tome da je nužno poduzeti sve korake kako bi Sokolova glazba postala dostupna što širem krugu izvođača. To će se postići stavljanjem digitalizirane notne građe na mrežnim stranicama i novim, kritičkim izdanjima njegovih skladbi. Tek će se izvođenjem njegovih djela rasvijetliti slika o fra Bernardinu Sokolu kao crkvenom skladatelju prve polovine 20. stoljeća koji svojim djelovanjem, kvalitetom i suvremenosti svoga opusa ima važan udio u općoj povijesti hrvatske glazbe. Fra Bernardin Škunca, koji je usmjerio sve pripreme Sokolovih *Dana* i iznimnim angažmanom sudjelovao u njima, naznačio je i mogućnost da u nekom obliku *Dani dr. fra Bernardina Sokola* postanu bijenalna manifestacija u okviru koje bi se izvodila Sokolova glazba.

Osvjedočeni razmjerima u kojima represivni društveni sustav može u potpunosti istisnuti djelovanje toliko aktivne osobe poput fra Bernardina Sokola, koji je bio izvođen i priznat u domovini i inozemstvu, istisnuti sva njegova tiskana izdanja i glazbu (80 svezaka, neki i u ponovljenim izdanjima) iz dostupnosti javnosti i svjesni poteškoća pri revitalizaciji njegove osobe i umjetničkog djela, u ovoj prigodi donosimo Sokolov kratki životopis na engleskom i njemačkom jeziku koji je fra Stipe Nosić priredio za ovu manifestaciju.

Vito Balić

FR. BERNARDIN SOKOL

Fr. Bernardin Sokol, a baptismal name Luka, was born in Kaštel Sućurac on May 20, 1888. He entered the Franciscan Order in 1905. He was ordained a priest in 1912. He studied sacred music in Klosterneuburg near Vienna from 1915 to 1917, but also the Canon law, morality, pastoral and liturgical studies. Later on he taught morality, the Canon law and sacred music in Dubrovnik. He continued his theological and music studies in Rome, where he got his PhD in Theology, in 1925, and a degree in Musicology at the Pontifical School of Sacred Music in 1926. He taught the Introduction to choral singing and sacred music at the Faculty of Theology in Zagreb, from 1927 to 1932. After that he lived on the island of Badija near Korčula, where he was a music teacher at the Franciscan Grammar School. He published collections of sacred and secular music *Sing to the Lord a New Song (Pjevajte Gospodinu pjesmu novu)*, in 80 volumes, from 1929 to 1941. Most of his compositions (283) were published there as well as sacred compositions and works of other composers (85). He composed seven Masses, thirteen *Angelus* and numerous sacred compositions ranging from simple songs to complex pieces of music to be sung by solo singer or by choir accompanied by an organ, or a smaller group of musicians. Out of the secular compositions that were published in the aforementioned series, *The Music Monologues (Glazbeni monolozi)* were described as a set of “25 volumes consisting of 125 complex or simple musical compositions: for children and the young, male and female voices or mixed choir”. Sokol’s name could be found in the foreign Dictionaries of Musicians even during his lifetime. He returned to Zagreb in 1941 in order to continue with his music project but a disease and the war hampered him in it, so he returned to Badija in February 1944. He was falsely accused of betraying the partisans who arrested and took him away from the monastery and drowned him in the sea on September 28, 1944. A few days later, his body was found on the beach in Orebić, and a group of locals organized his burial. The communist state drew a veil over his life and work which lasted until the Republic of Croatia declared its independence.

During Sokol’s arrest, agents of the secret police, called the OZN, took various documents from his room. Some of them have been preserved in the Croatian State Archives, and saw the light of day after 74 years. The preserved documents undoubtedly show all underlined sentences in which the words Croat or Croatian were mentioned, indicating that his only ‘sin’ was his Croatian nationality. Fr Bernardin Sokol was killed without an indictment and trial and his body has still not been found.

PATER BERNARDIN SOKOL

Bernardin Sokol, Taufname Luka, wurde am 20. Mai 1888 in Kaštel Sućurac bei Split geboren. Zum Franziskanerorden trat er 1905 bei und wurde zum Priester 1912 geweiht. In Klosterneuburg bei Wien studierte er von 1915 bis 1917 Musik. Gleichzeitig lernte er über Kirchenrecht, Moral, Pastoral und Liturgie. Danach war er in Dubrovnik als Lehrer für die Fächer Moral, Kirchenrecht und Musik tätig. Das Theologie- und Musikstudium setzte er in Rom fort, wo er 1925 seinen Doktorgrad in Theologie erlangte und schloss an der Päpstlichen Höheren Musikschule 1926 das Studium der Musikwissenschaften ab. Von 1927 bis 1932 hielt er an der Theologischen Fakultät in Zagreb Vorlesungen zur Einführung in den Choralgesang und die Kirchenmusikwissenschaft. Danach lebte er auf der Insel Badija bei Korčula, wo er Musiklehrer am klassischen Franziskanergymnasium tätig war. Von 1929 bis 1941 veröffentlichte er Sammlungen kirchlicher und weltlicher Musik *Singt dem Herrn ein neues Lied (Pjevajte Gospodinu pjesmu novu)* in 80 Bänder. Darin hat er zum Großteil die eigenen Kompositionen (283) veröffentlicht, außerdem noch kirchliche Musikstücke und Verarbeitungen anderer Komponisten (85). Er komponierte sieben Messen, dreizehn *Angelus* und zahlreiche kirchliche Musikstücke in einer Skala von einfachen Liedern bis zu komplexen Solo- und Chorwerken mit Orgel- oder Orchesterbegleitung. In dieser Reihe veröffentlichte er auch seine weltlichen Lieder, unter denen auch die bemerkenswerten *Musikalischen Monologe (Glazbeni monolozi)*, die er selbst als „25 Bänder mit 125 größeren oder kleineren Aufsätzen: für kleine, mittlere und große Kinder, d. h. für die Jugend, die Männer, die Frauen und für gemischte Chöre“ beschrieb. Sokol wurde noch zu Lebzeiten in einige internationale Musiklexika aufgenommen. Im Jahr 1941 zog er erneut nach Zagreb, um leichter sein Musikprojekt als Herausgeber fortzusetzen. Daran hinderten ihn jedoch die Krankheit und die Kriegsumstände, weshalb er im Februar 1944 auf die Insel Badija zurückkehrte. Dort wurde er verleumdet, die Partisanen verraten zu haben. Deshalb wurde er von einigen in der Nacht des 28. September 1944 verhaftet und aus dem Kloster entführt. Ein paar Tage nach diesem Ereignis wurde seine Leiche im Meer am Strand in Orebić gefunden. Dort hatte ihn eine Einwohnergruppe begraben. Über ihn und seine Werke wurde ein, bis zur Selbstständigkeit der Republik Kroatien andauerndes Stillschweigen verhängt.

Die Beamten der Abteilung für Volksschutz (OZN) beschlagnahmten bei der Verhaftung von Pater Bernardin Sokol verschiedene Dokumente aus seinem Zimmer. Einige davon haben erst nach 74 Jahren das Licht des Tages erblickt und werden heute im Kroatischen Staatsarchiv (HDA) aufbewahrt. Darin sind jene Sätze unterstrichen, in denen Kroate, kroatisch usw. erwähnt werden, woraus schlussfolgert, dass seine einzige „Sünde“ jene war, dass er Kroate war. Er wurde ohne Verurteilung und ohne Prozess ermordet und seine sterblichen Überreste wurden immer noch nicht gefunden.

Dr. theol. Stipe Nosić, Franziskaner

ISSN 1330-1128 (Tisak) • ISSN 2584-4059 (Online)

UDK: 78+39(497.58) • CODEN: BAGLEC

BAŠĆINSKI

JUŽNOHRVATSKI ETNOMUZIKOLOŠKI GODIŠNJAK • ETHNOMUSICOLOGICAL YEARBOOK OF SOUTHERN CROATIA

GLASI

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK – EDITOR-IN-CHIEF

• MIRJANA SIRIŠČEVIĆ

• GOST UREDNIK – GUEST EDITOR

• VITO BALIĆ

• KNJIGA 13

• SPLIT

• 2017. – 2018.

UREDNIŠTVO – EDITORIAL BOARD

VITO BALIĆ, HANA BREKO KUSTURA (ZAGREB), JOŠKO ČAleta (ZAGREB),
MIHO DEMOVIĆ (ZAGREB), BOŽIDAR GRGA, JERKO MARTINIĆ (KÖLN, NJEMAČKA),
VEDRANA MILIN-ČURIN, MAGDALENA NIGOEVIĆ, ANKICA PETROVIĆ (LOS
ANGELES, SAD), DAVORKA RADICA, MIRJANA SIRIŠČEVIĆ, IVANA TOMIĆ-FERIĆ,
NENAD VESELIĆ (RIM, ITALIJA)

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK – EDITOR-IN-CHIEF
MIRJANA SIRIŠČEVIĆ

GOST UREDNIK – GUEST EDITOR
VITO BALIĆ

TAJNIK – SECRETARY
BRANKA LAZAREVIĆ

GRAFIČKI UREDNICI – GRAPHIC EDITORS

GORKI ŽUVELA

ŽANA SIMINIATI VIOLIĆ

IZDAJU – PUBLISHED BY
ODSJECI ZA GLAZBENU TEORIJU I GLAZBENU PEDAGOGIJU UMJETNIČKE
AKADEMIJE U SPLITU

ZA IZDAVAČA – FOR THE PUBLISHERS
EDVIN DRAGIČEVIĆ

LEKTORI I PREVODITELJI / LANGUAGE EDITORS AND TRANSLATORS:
TRIŠNJA PEJIĆ (ENGLESKI / ENGLISH)
NELA RABAĐIJA (HRVATSKI / CROATIAN)

KOMPJUTERSKI SLOG / COMPUTER LAYOUT:
VITO BALIĆ

UDK
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U SPLITU

ADRESA UREDNIŠTVA – ADDRESS
FAUSTA VRANČIĆA 19, HR – 21000 SPLIT
E-MAIL: BASCINSKIGLASI@UMAS.HR

CIJENA – PRICE
120,00 KUNA

TISAK – PRINTED BY
JAFRA PRINT

SPLIT, 2018.